

Nr 147

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående utredning om en fast vägförbindelse över sjön Bolmen mellan Bolmsö och Sunnaryd.

(4:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Theodor Johansson m. fl.*, (I: 108) och den andra inom andra kammaren av herr *von Seth m. fl.* (II: 157), har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning om en fast vägförbindelse över sjön Bolmen mellan Bolmsö och Sunnaryd samt om vidtagande av de åtgärder vartill utredningen kan föranleda.

Motionärerna framhålla inledningsvis (motionen II: 157) att den oavslutligt ökade trafiken över sjön Bolmen emellan Bolmsö och fastlandet väster om sjön medfört att färjförbindelsen, som uppehåller trafiken, ej numera eller i fortsättningen kan fylla de skäligen anspråk på en tidsenlig vägförbindelse som den trafikerande allmänheten anser sig ha rätt att ställa. Den opinionssammanslutning, som den så kallade Finnvedsriksdagen utgör, beslutade därför år 1955 att låta utreda och upprätta förslag till lösning av denna fråga.

Den sålunda verkställda utredningen, för vilken en närmare redogörelse, lämnas i motionerna (s. 1—4), utmynnar i förslag till fast förbindelse över sjön med bank och bro. Tre alternativ härför har utarbetats, kostnadsberäknade till resp. 2 764 000, 2 589 000 och 2 412 000 kronor. Ehuru motionärerna anser utredningen påvisa behovet av en fast vägförbindelse finner de den dock icke helt kunna läggas till grund för anslagsäskande och hemställa därför, att riksdagen måtte anhålla hos Kungl. Maj:t om ytterligare utredning i frågan samt om vidtagande av de åtgärder vartill utredningen kan föranleda.

Över motionerna ha, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt länsstyrelsen i Jönköpings län. *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* lämnar i sitt yttrande först vissa uppgifter rörande färjtrafikens omfattning m. m., varav framgår följande.

Ifrågavarande färjförbindelse har sedan år 1951 upprätthållits med nuvarande färja. Denna, som är propellerdriven och frigående, rymmer 3 å 4 personbilar eller motsvarande jämte ett antal motoreyklar, mopeder och cyklar samt gående.

Trafiken med färjan sker enligt turlista. Första turen avgår kl. 05.55, sista kl. 00.30. Antalet reguljära turer uppgår till 21 per dygn i vardera riktningen.

Härutöver anordnas vid behov extraturer, framför allt sommartid. 1955 verkställdes 742 extraturer, 1956 670.

Vintertid måste trafiken i allmänhet tidvis nedläggas på grund av ishindrar. Så skedde år 1955 under tiden 19/1—16/4 och år 1956 under tiden 31/1—9/4. Om förhållandena det medger ordnas vid trafiknedläggelse vinterväg över isen. År 1956 kunde sålunda trafiken — dock endast fordon vägande högst två ton — framgå över isen under tiden 11/2—5/3. Året dessförinnan omöjliggjorde isförhållandena anordnande av dylik vinterväg.

Beträffande trafikutvecklingen de senaste åren må följande framhållas. Antalet turer och därvid transporterade fordon under åren 1955 och 1956 m. m. framgår av nedanstående sammanställning:

År	Antal turer	Antal transporterade					
		Bussar	Lastbilar	Personbilar	Motorcyklar	Cyklar	Gående
1955	12 428	62	672	11 405	1 242	3 448	19 237
1956	13 022	78	614	11 855	952	3 271	18 516

Trafiken har emellertid under dessa år på grund av isförhållandena icke upprätthållits i samma utsträckning, varför siffrorna ej är jämförbara. Följande sammanställning visar trafikens omfattning tiden 16/4—31/12 under de båda åren:

År	Antal turer	Antal transporterade					
		Bussar	Lastbilar	Personbilar	Motorcyklar	Cyklar	Gående
1955	11 610	62	661	11 017	1 222	3 350	18 734
1956	11 488	78	586	11 088	922	3 149	17 650

Härav framgår att trafiken snarare minskat än ökat i omfattning.

Väntetider förekommer — enligt vad som inhämtats från vägförvaltningen i länet i regel endast sommartid och även då i relativt begränsad omfattning. Endast vid speciella tillfällen torde väntetiden överstiga en halv timme.

Styrelsen framhåller vidare att enligt dess uppfattning befintliga färjförbindelser såvitt möjligt böra ersättas med fasta förbindelser. Detta hade hittills dock endast kunnat ske i begränsad omfattning på grund av de ekonomiska resursernas otillräcklighet. Ersättande av färjförbindelser med fasta förbindelser måste självfallet jämföras med andra angelägna vägföretag. En sådan gradering gäve vid handen, att det funnes åtskilliga företag, vilkas utförande borde gå före den här ifrågasatta förbindelsen.

Med hänsyn härtill anser styrelsen det för närvarande icke påkallat med någon ytterligare utredning i ärendet, varför motionerna icke anses böra föranleda någon åtgärd.

Länsstyrelsen i Jönköpings län framhåller inledningsvis bl. a. att trafikmängden varierar mycket från ett minimum omkring årsskiftet till ett maxi-

mum under sommaren. Variationen under år 1956 avspeglades i följande siffror:

Ungefärligt antal trafikenheter per dag:

År 1956	Last- bilar	Person- bilar	Bussar	Mc	Cykel	Gående
1/1—30/1 (min.)	1	20	—	1	3	20
16,6—15,7 (max.)	2—3	80	1	8	26	191

Trafiksiffrorna i januari torde sannolikt i stort sett representera den trafikmängd, som konstant alstrades i bygden av den fasta befolkningen. Trafikökningen i juni—juli skulle då huvudsakligen härröra från sommargäster och turister.

Länsstyrelsen nämner vidare att driftkostnaden för färjan för år 1956 uppgick till 100 095 kronor, varav för färjan 91 987 kronor och färjlägena 8 108 kronor. För budgetåret 1957/58 hade äskats ett belopp av 110 000 kronor för drift och underhåll av färjleden.

Enligt länsstyrelsens uppfattning skulle inrättandet av en fast förbindelse Sunnaryd—Bolmsö vara till nytta icke endast för befolkningen i trakten utan även såsom ett led i mera långväga förbindelser i nordvästlig—sydostlig riktning. Ett starkt skäl för en broförbindelse vore den höga driftkostnaden för färjan. Denna kostnad, som inom den närmaste tiden kunde uppskattas till 110 000 kronor per år och säkerligen komme att öka ytterligare, skulle förränta en betydande kapitalinvestering.

Länsstyrelsen, som för sin del anser frågan om en utredning i hög grad sammanhänga med möjligheterna att realisera företaget inom rimlig tid, anför vidare härom följande.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har nyligen överlämnat en beräkning av blivande medelstilldelning å anslaget till Byggande av länsvägar under kommande femårsperiod 1958—1962. Enligt detta förslag skulle Jönköpings län påräkna 7,0 + 7,0 + 7,5 + 7,5 + 8,0 miljoner för respektive åren 1958—1962. Dessa belopp är helt otillräckliga för att motsvara ens de allra mest trängande behoven. Långa sträckor av starkt trafikerade huvudvägar kan vid en sådan medelstilldelning alltjämt icke tjälsäkras och beläggas under femårsperioden. Många samhällen och andra viktiga lokala projekt kan icke bli föremål för vägarbeten. Länsstyrelsen anser det icke möjligt att Bolmsöföretaget skulle kunna inrymmas inom nästa flerårsplan, sådan medelstilldelningen för närvarande beräknats.

Med åberopande av det sålunda anförda anser länsstyrelsen, att, om endast av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivna ordinarie medelsbelopp kan påräknas för Bolmsöföretaget, anledning för närvarande saknas till någon ytterligare utredning i frågan, innebärande bl. a. en fullständig arbetsplan. En sådan arbetsplan borde lämpligen upprättas genom vägförvaltningens försorg. På grund av företagens stora omfattning komme emellertid uppgörandet av en arbetsplan att avsevärt belasta vägförvaltningens projektering. En arbetsplan — som bleve föråldrad efter ett antal år — borde därför anstå tills medel till företagens utförande kunde påräknas inom en icke alltför avlägsen framtid.

Förelåge däremot utsikter att erhålla särskilda anslagsmedel till företaget — vilket länsstyrelsen säger sig sakna möjlighet att bedöma — ville länsstyrelsen förorda, att en arbetsplan för en fast vägförbindelse mellan Bolmsö och Sunnaryd upprättades genom vägförvaltningen i länet. Detsamma gällde om länets medelstildelning i flerårsplanen 1958—1962 kunde ökas så väsentligt att även Bolmsöförbindelsen kunde byggas inom de närmaste åren.

Utskottet. Ersättande av färjförbindelsen mellan Bolmsö och Sunnaryd med en fast förbindelse synes även enligt utskottets mening i och för sig önskvärd med tanke på den avsevärda förbättring ur kommunikationshänseende detta skulle innebära för berörda bygder. Synnerligen stora och trängande behov föreligga dock på vägväsendets område, och såväl inom länet som i andra delar av landet torde, såsom i yttrandena över motionerna framhållits, finnas åtskilliga företag, vilkas utförande bör gå före den här ifrågasatta förbindelsen. Vederbörande länsstyrelse har vidare uttalat att frågan om den av motionärerna begärda utredningen i hög grad sammanhänger med möjligheterna att realisera företaget inom rimlig tid. Därest endast av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för länets vägbyggnader under åren 1958—1962 beräknade medelsbelopp kunde påräknas härför, saknades sålunda anledning f. n. till ytterligare utredning i frågan, innebärande bl. a. utförande genom vägförvaltningens försorg av en fullständig arbetsplan. En sådan — som bleve föråldrad efter ett antal år — borde därför anstå tills medel till företags utförande kunde påräknas inom en icke alltför avlägsen framtid. Förelåge däremot utsikter att erhålla särskilda anslagsmedel till företaget ville länsstyrelsen förorda att en arbetsplan för förbindelsen upprättades genom vägförvaltningen i länet.

Huruvida särskilda anslagsmedel i förevarande fall kunna ställas till förfogande undandraget sig utskottets bedömande. Frågan om företags realisering torde f. ö. få upptagas till prövning på samma sätt som andra väg- och brobyggnadsprojekt. Med hänsyn härtill och med beaktande jämväl av i övrigt anförda omständigheter anser sig ej heller utskottet f. n. kunna tillstyrka företags utförande eller särskild utredning i frågan.

Utskottet hemställer därför,

att motionerna I: 108 och II: 157 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 november 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 145.